

↑↑↑↑ ASPEKT

Jsme profesionální idealisti.
Víme, že každý má na víc.

E-book pro zaměstnavatele k zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Aspekt z.s. poskytuje sociální službu sociální rehabilitace **Podporované zaměstnávání**. Služba je určena pro osoby se zdravotním postižením, kterým jejich zdraví komplikuje uplatnění na trhu práce. Klientům pomáhá najít a udržet si práci a naučit se vše, co ke zvládnutí práce budou potřebovat. Spolupracuje se zaměstnavateli a podporuje je při zaměstnávání osob s postižením. Pro všechny je služba bezplatná. Působí v Královéhradeckém kraji, na Náchodsku, Broumovsku a Rychnovsku.

Připravili jsme pro Vás materiál, ve kterém se odráží naše zkušenosti z práce s lidmi se zdravotním postižením, jejich zaměstnavateli. Věříme, že v něm najdete užitečné informace k tématu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce* a že společně objevíme, že každý máme na víc.

1. Výhody zaměstnávání OZP, aneb proč do toho jít!

Výhod je mnoho, některé nejsou na první pohled vidět. Ale začněme věcně. Víte, že zaměstnáním OZP přímo u Vás ušetříte?

Vaše firma:

- **ušetří lidské kapacity a mzdové náklady jiných zaměstnanců**, třeba lépe placených, kteří se můžou v klidu věnovat své práci, protože práci odvede člověk na dohodu či vymezený úvazek ➤ (například za práce jako skartace, zalévání květin, úklid, administrativa,...).
- **získá daňové úlevy** ve výši 18 000 Kč za OZP a až 60 000 Kč za OZP s 3. stupněm invalidity.

Dále Vám to přinese:

- **Splnění tzv. povinného podílu** u zaměstnavatelů nad 25 zaměstnanců.
- **Větší adaptabilitu Vašeho týmu:** S novým člověkem v týmu se podpoří rozmanitost a Váš tým tak bude lépe připraven na další změny, kterým se v dnešním světě nevyhnete. Bude adaptabilnější, flexibilnější. A kromě toho také trendy, protože rozmanitost a inkluze, neboli Diversity&Inclusion dnes frčí, takže tím **podpoříte Vaše PR. Budete napřed**, protože o tom, že se OZP mají zaměstnávat na otevřeném trhu práce, se hodně mluví a politika zaměstnanosti k tomu postupně míří.
- A s PR jde ruku v ruce **společenská odpovědnost**, která dnes i prodává.

Takže jsme zpět u peněz, které Vám zaměstnávání znevýhodněných může dále přinést.

A možná Vás bude zajímat, že tím pomůžete i **ke snížení obrovských veřejných výdajů**, které stát vydává na zaměstnání OZP na chráněném trhu práce. Možná to nevíte, ale ze státního rozpočtu se vyplácí na příspěvek na zaměstnávání OZP ročně 9,2 miliardy Kč. Přepočteno na jednoho zaměstnance v tzv. chráněné dílně to v tomto roce bylo **10 771,- Kč** měsíčně, za první čtvrtletí roku 2022 to v Náchodě bylo skoro 30 000 000 Kč.

* **Poznámka:**

Pojem **osoba se zdravotním postižením**, zkráceně **OZP**, vychází ze zákona o zaměstnanosti. Je to:

- osoba, která je orgánem sociálního zabezpečení uznána invalidní v 1., 2. nebo 3. stupni nebo
- osoba, která je uznána jako osoba se zdravotním znevýhodněním.

Otevřený trh práce jsou běžní zaměstnavatelé, kteří nepobírají příspěvky od státu na zaměstnávání OZP. Vedle volného trhu je tzv. **chráněný trh práce**, dříve nazývaný jako chráněné dílny. Chráněný (nově také nazývaný jako segregovaný) trh práce je tvořen zaměstnavateli, kteří zaměstnávají více než 50 % OZP z celkového počtu svých zaměstnanců a se kterými Úřad práce uzavřel písemnou dohodu o jejich uznání za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. **Podporované zaměstnávání** míří na zaměstnavatele na otevřeném trhu, kde OZP mají příležitost být skutečně součástí běžné společnosti, nikoli vyčleňování, a prostor pro svůj rozvoj a také, aby ukázali, že mají na víc. A vy spolu s nimi.

- A nesmíme zapomenout na zisk, co se jen tak vyčíslit nedá: **Pomůžete změnit život člověka s postižením k lepšímu**, dovolili mu růst a učit se nové věci, najít nové kontakty, získat pocit, že má cenu a někam patří. Takže to přinese dobrý pocit i pro Vás ☺.

2. Boření mýtů

Tím, že zaměstnáte OZP, taky můžete přispět k boření mýtů a zkreslených informací, které tady panují. Například se říká, že:

- lidé s 3. stupněm ID nemůžou pracovat, nebo že platí omezení na výdělek či úvazek.
- lidé z OZP můžou pracovat jen v chráněných dílnách.

Není to tak. Zaměstnávání OZP může dobře fungovat, i přes překážky, obavy a možné potíže. Podívejte se jak:

3. Kde už to funguje

Zkušeností s podporovaným zaměstnáváním máme za 13 let hodně, vybíráme pro Vás:

Gastro koření Týniště nad Orlicí:

„Zaměstnávání OZP nám dalo to, že jsou to lidé, kteří jsou vděční za práci a tím, jak si práce váží, tak k nám pravidelně docházejí. Pro nás byla pravidelnost stěžejní, protože jsme firma, kde je potřeba uklízet opravdu na pravidelné bázi. A vzhledem k tomu, že jsme dali příležitost rovnou čtyřem lidem, tak věřím, že i pro ně je super, že pracují ve dvojicích a mají k sobě svého parťáka, se kterým si rozumí a nejsou odkázáni jenom na sebe. Hned od začátku jsme věděli, že to pro nás není velká překážka zaměstnat OZP na úklid. Věděli jsme, že máme podporu od ASPEKTU, kteří nám s tím pomohou. Nikdy jsme ještě nezaměstnávali OZP a tím pádem to pro nás bylo celé nové. Po zhruba dvouleté zkušenosti můžeme konstatovat, že nám to určitě přineslo i nový pohled na svět, že i tito lidé mohou pracovat dobře a spolehlivě, s jedním malinkým ALE: že občas je potřeba jim malinko pomoci, poradit, připomenout. Pro nás to však není překážkou, ale milou povinností.“

Bc. Martina Vaníková, Gastro koření

Městský úřad Meziměstí

„Pokusím se krátce shrnout příběh Daniela Šanovce, který v roce 2018 ukončil vzdělání maturitní zkouškou na Obchodní akademii v Jánských Lázních. Od té doby neúspěšně hledal práci a uplatnění ve svém oboru, kvůli svému hendikepu. Pan Šanovec oslovil paní Lucii Sedláčkovou ze společnosti Aspekt, z.s. a v lednu 2019 se daly věci do pohybu. Proběhlo několik jednání se starostou města Meziměstí a tajemnicí úřadu o možnosti dlouhodobé spolupráce tehdy ještě s klientem společnosti Aspekt, z.s.“

Vytipovali jsme vhodnou práci a prostorově upravili pracoviště pro vjezd invalidního vozíku. Od 1. 6. 2019 je stálým zaměstnancem úřadu na pozici propagační pracovník. Naše rozhodnutí přijmout zdravotně postiženého pracovníka je velkým přínosem pro posílení sociálního prostředí na úřadě. Pan Šanovec patří k zaměstnancům, který svou práci dělá s nadšením a neztrácí optimismus ani v těžkých chvílích.“

Ivana Ptáčková, Městský úřad Meziměstí

4. Co Vám konkrétně přinese spolupráce při zaměstnávání OZP s Aspektem:

- Zmíněné ekonomické výhody: ušetříte na daních, ušetříte na člověku s nižší mzdou, který přijde, jak budete potřebovat a navíc budete díky naší spolupráci vědět, koho si berete. S klientem totiž vždy předem společně zvažujeme, zda je vhodným kandidátem o práci u Vás.
- Budete mít podporu Aspektu (to u „běžného“ zaměstnance z ulice není) při vyřizování věcí potřebných před nástupem do práce a při zapracování nového člověka, našeho klienta. S naším klientem bude naše konzultantka chodit do práce a pomůže mu všechno se naučit. Tato pomoc Vás nebude nic stát. Pokud půjde o člověka evidovaného na úřadu práce, pomůžeme Vám s možným příspěvkem na jeho zaměstnání.
- Vděčného zaměstnance, který bude dělat svou práci rád.
- Lepší PR Vaší společnosti, které budete moci využít pro oslovení více zákazníků. Mnozí na to slyší. Navíc Aspekt rád zviditelňuje příklady, kde se zaměstnání OZP povedlo. S Vaším svolením pomůžeme Vám k tomu, aby o Vás bylo víc slyšet.
- Pomůžete lidem se znevýhodněním měnit životy a plnit sny a to jejich přičiněním, budou pracovat, vydělávat si, odvádět daně.
- Vyšší flexibilitu Vaší firmy, která bude trénovanější přijímat změny.
- Další benefity ze spolupráce s Aspektem (například přístup k workshopu na téma komunikace mezi zaměstnanci zdarma a další kontakty podle potřeby).
- Lepší atmosféru mezi zaměstnanci – Vaši zaměstnanci uvidí, že pomáháte. Diverzita zaměstnanců podporuje jejich tolerantnost a empatii, šlehtí charakter zaměstnanců, zvyšuje odolnost zaměstnanců, kteří se díky tomu budou lépe vyrovnávat s jinými lidmi v okolí i mimo firmu.
- A kdyby snad nějaké problémy vznikly, můžeme je společně řešit například doplňujícím školením na řešení konfliktů.

5. Obavy, strachy, předsudky

Víme, že se zaměstnavatelé bojí, ale spoustu věcí je řešitelných, když se pojmenují a dá se se na ně připravit nebo také nemusí vůbec nastat. Podívejte se jak:

- **bude s ním víc práce** (zaučování, spolupráce s ostatními, bude nás zdržovat).
To vůbec nemusí nastat. Aspekt Vám pomůže se zaučením, což s jiným zaměstnancem nezískáte. Pomůžeme Vám přitom bezplatně. Dané věci s klientem můžeme cvičit přímo na pracovišti i na konzultacích u nás v kanceláři. Oproti jiným zaměstnancům, kteří se také potřebují zaučit, získáte v osobě se zdravotním postižením člověka, u kterého bude možnost dvojitého učení a který bude zvyklý, že je třeba se nové věci učit. Což u jiného běžného člověka z venku vůbec nemusí

být a přitom rovněž nevíte, jak bude zvládat práci. Náš klient bude v nás mít oporu a zdaleka to tedy neznamená, že Vás bude zdržovat. Vše nastavujeme s ohledem na klientovi omezení a tak, aby byla podpora při zaučení co nejefektivnější i pro Vás.

➤ **bude často nemocný a práci budou muset vykonat jiní zaměstnanci**

Nemoc může přijít na každého a nikdy to nevíte dopředu ani u zdravého člověka. Nikde ale není dáno, že by člověk se zdravotním postižením měl být častěji nemocný, statistiky to nepotvrzují. Naopak i tady může být výhoda, že o zdravotních potížích klienta budete vědět díky „invaliditě“ a bude možné se na scénář, že pracovník vypadne, připravit předem. Třeba se můžeme i spolu domluvit, že na práci připravíme víc kandidátů.

➤ **potřebují speciální úvazek, nemůžou pracovat na běžný úvazek, za normálních podmínek**

Ani tohle neplatí. Co člověk, to originál. Někdo může nastoupit na běžnou pozici, jindy bude potřeba běžný úvazek třeba rozdělit, ubrat některé pracovní úkoly, zatímco jiné se budou moci přidat. Každopádně „personální audit“, který u toho provedete, a jeho výstupy se budou hodit a možná Vás překvapí, kde byste mohli třeba rozdělit úkoly efektivněji.

➤ **neznalost předpisů k zaměstnávání OZP a nesrozumitelnost postupů**

Říkáte si, že se nechcete zatěžovat dalšími předpisy a omezeními? Nebojte, není to v podstatě nic extra. Od toho jsme tady my, abychom pomohli se v tom zorientovat.

➤ **budou s tím papíry navíc**

Jednoduše, není to tak. Extra papíry by Vás čekaly, jen pokud byste se chtěl pustit do nějaké dotace přes úřad práce nebo se stát zaměstnavatelem, u nějž osoby se zdravotním postižením převažují.

➤ **nebudeme s ním umět mluvit**

Tak přesně proto jsme tu my a pomůžeme Vám vyladit, co bude potřeba. Tak jako se to povedlo třeba v Gastro kořeni či Městě Náchodě, o němž si můžete přečíst na našem webu.

➤ **bude nám dělat problémy v týmu nebo budeme mít konflikty mezi lidmi**

Problémy mohou vzniknout kdykoli, kdekoli. Ale máme zkušenost, že když se věci komunikují předem s kolegy, rozvine se díky tomu komunikace v týmu a naopak se tím klima u Vás může pročistit a komunikuje se snáz.

➤ **udělá mi škody ve firmě**

Může se stát, jako u kteréhokoli jiného zaměstnance zvenku. Tady bude naopak na začátku podpora při zapracování a na možné problémy si můžeme dát extra pozor a pracovníka připravit.

➤ **přitáhnu si na sebe kontroly**

Na zaměstnání OZP se nevztahují žádné kontroly, pokud se nerozhodnete být zaměstnavatelem z tzv. chráněného trhu práce.

- **neodvede práci, kterou má**
Pokud budete chtít, s novým zaměstnancem, který využívá naši službu, můžeme chodit ze začátku na pracoviště a pomoci mu k tomu, aby práci zvládal podle Vašich představ. Čili to je výhoda oproti jinému, zdravému zaměstnanci, který taky nemusí práci zvládnout.
- **někdo ho bude muset pořád kontrolovat a více se o něj starat**
Může se stát, že pracovníci potřebují více kontroly, pomůžeme Vám s tím, nastavit jeho práci tak, aby vše mohlo fungovat a nezatěžovalo Vás to. Nového pracovníka můžeme učit přímo na pracovišti či u nás v kanceláři, jak řešit situace, které mohou přijít. Jak to bývá, starosti mohou být s jakýmkoli jiným zaměstnancem.
- **špatně si vyberu zaměstnance**
S našimi klienty, kterým pomáháme hledat práci, nejprve zvažujeme, jaká práce by pro ně byla vhodná. Takže o člověku, který by k Vám nastupoval, už budeme něco vědět a tyto informace rozhodně bereme v úvahu, když Vás, zaměstnavatele, oslovujeme. Tyto informace také využíváme při vyjednávání práce. Čili klient, který půjde „přes nás“, projde předvýběrem a ještě se o něm vzhledem k naší spolupráci dozvíte víc, než když budete brát takzvaně člověka z ulice. Navíc i tady se běžně počítá se zkušební dobou, po kterou si vše vyzkoušíte.

6. Tipy pro zaměstnavatele

- Stejně jako každý jiný zaměstnanec, i OZP musí projít vstupní zdravotní prohlídku. Na Vašem smluvním lékaři bude posoudit, zda zvládne danou práci.
- Není žádná extra povinnost hlásit, že zaměstnáváte OZP. Jste-li zaměstnavatel se zaměstnanci nad 25 osob, započte se Vám nový zaměstnanec, OZP, podle platných předpisů. Více na: <https://www.mpsv.cz/-/ohlaseni-plneni-povinneho-podilu-ozp>.

7. Jak zjistit víc nebo zrovna začít

- Kontaktujte nás! Můžeme probrat možnosti na míru Vašemu provozu. Na našich stránkách najdete kontaktní formulář, nebo zavolejte Lucii Sedláčkovou na číslo 774 976 993, nebo napište na lucie.sedlackova@aspektzs.cz.
- Pokud se do zaměstnání OZP spolu pustíme, pomůžeme Vám při výběru člověka a dostanete další manuál na míru, přesně domluvenou podporu od nás a navíc další benefity.
- Neváhejte se na nás obrátit s jakoukoliv otázkou! Oceníme i Vaše komentáře, které nám pomohou zlepšit naši službu. Předem za ně díky.

Těšíme se na spolupráci!

Tým sociální služby sociální rehabilitace Podporované zaměstnávání Aspekt z.s.
www.aspektzs.cz